

Werking van de methode

Beste leerkracht

Je staat op het punt om aan de slag te gaan met de Experimententuin-methodiek. Deze 8-delige lessenreeks neemt de leerlingen uit de derde graad van het lager onderwijs mee in de wondere wereld van de moestuin: van zaaien en planten tot het opstellen en bereiden van een lekkere en gezonde maaltijd. Ervaringsgericht, actief leren met hoofd, handen en hart staan hierbij centraal.

1. Opzet

Onderzoek aan de Odisee hogeschool heeft aangetoond dat de voedselvaardigheden bij de deelnemende klassen toeneemt indien deze 8 lessen doorlopen worden doorheen het schooljaar. Bij het opstellen van deze lessen werd rekening gehouden met de grootste moeilijkheid die leerkrachten ervaren bij het moestuinieren: de moestuinkalender loopt niet synchroon met het schooljaar... De keuze van de gerechten en de daarvoor te gebruiken gewassen is zodanig uitgedacht dat het haalbaar is om alle zaai-, oogst- en kookactiviteiten uit te voeren met eigen kweek uit je school- of gedeelde moestuin. Engagement en onderhoud van de moestuin doorheen het hele schooljaar wordt wel een belangrijke attitude en verantwoordelijkheid voor de klas en de leerkracht om op te nemen. De lessen bouwen maand na maand op zodanig dat het herhalen en verbinden van kennis duidelijk aanwezig is in de lesfiches. Wanneer je ervoor kiest om alle lessen te geven doorheen het schooljaar, is het belangrijk dat je de maanden en seizoenen zoveel als mogelijk respecteert. Op deze manier kunnen wij de beste resultaten in de moestuin garanderen.

Je kan er echter ook voor kiezen om één of enkele lessen uit het pakket te selecteren en enkel deze aan te bieden aan je klas. Wees jezelf er dan wel bewust van dat de doelstellingen rond moestuinieren niet bereikt worden en dat er geen garantie is dat de voedselvaardigheden ook effectief zullen toenemen. Wat niet wegneemt dat er voldoende andere doelstellingen zijn waaraan gewerkt wordt.

2. Werking

Deze website is een belangrijk werkmiddel bij het werken met deze Experimententuin-methodiek. Alle informatie die nodig is kan je hierop terugvinden:

De lesfiches. Volledig uitgeschreven met eindtermen, nodige materialen, bijlagen en lestips. Lees deze fiche grondig door alvorens de les te geven, net als het onderdeel 'Wat te doen voor de les'. Hier wordt duidelijk dat je sommige materialen reeds tijdig moet aankopen, aanplanten of uitlenen alvorens de les gegeven kan worden. Een goede voorbereiding is het halve werk!

De moestuintips. Niet iedereen hoeft een moestuin-expert te zijn om met deze methodiek aan de slag te gaan. Bekijk maandelijks goed wat er moet gebeuren in de moestuin om deze te onderhouden en je voor te bereiden op de lessen die komen. Zo zal je in het voorjaar reeds voorbereidingen moeten treffen voor de lessen van het volgende schooljaar. Rode kool, rode biet, aardappel, ui, pompoen, rozemarijn en tijm moeten dan gezaaid of geplant worden zodanig dat je hier in september en oktober mee aan de slag kan.

Vakoverschrijdende impulsen. De 8 lesfiches zijn afgebakend binnen de leergebieden om ze haalbaar en realistisch te houden binnen de tijd en de te behandelen eindtermen doorheen het schooljaar. Dit neemt niet weg dat er heel veel mogelijkheden zijn om deze inhouden te linken of uit te breiden naar andere leergebieden. Indien er een moestuin aanwezig is op de school, zou het jammer zijn deze niet optimaal te benutten. Daarom zijn er bij elke lesfiche vakoverschrijdende impulsen toegevoegd die aangeven op welke manier je ook andere leergebieden kan betrekken bij de aangeboden inhouden.

Ouderbetrokkenheid. Een moestuinproject heeft de grootste kans van slagen indien er een groot draagvlak is. Niet enkel binnen de school, maar ook daarbuiten. Het betrekken van ouders kan een meerwaarde zijn, zeker als het gaat om het onderhouden van de moestuin doorheen de vakanties. Maar ook tijdens de lessen kunnen ouders mee op sleeptouw genomen worden. Deze doelgroep is echter niet altijd even makkelijk te bereiken. Daarom vind je op de website eenvoudige en laagdrempelige tips om ouders mee te nemen in het moestuin-verhaal. Van hieruit kan hun interesse gewekt worden om hen zo op termijn meer te betrekken bij het hele gebeuren.

Verankering. Bijna alle lessen gaan door in de moestuin. De nadruk ligt op actief leren en ontdekken. Vanuit het proefjaar ervaren we de nood om enkele inhoudelijke zaken schriftelijk te verankeren. Om aan deze nood tegemoet te komen zijn er bij sommige lessen samenvattingen voorzien die uitgedeeld aan of opgesteld kunnen worden door de leerlingen. Deze kunnen dan bijgehouden worden in de klas.

Woordenlijst. Elke les is voorzien van een woordenlijst met specifieke vaktermen die in deze les aan bod komen. Sommige leerlingen zullen hiernaar teruggrijpen om bepaalde begrippen te begrijpen. Een woord wordt opgenomen in de woordenlijst bij die lesfiche waar dit woord voor het eerst aan bod komt. Dit wil niet zeggen dat het woord niet meer aan bod komt in andere lessen. Het is daarom aan te raden om de verschillende woordenlijsten aan elkaar te nieten en bij te houden in een map. Op deze manier hebben de leerlingen een aangroeiende woordenlijst die doorheen het jaar groeit en waar ze naar kunnen teruggrijpen indien nodig.

3. Ondersteuning

Naast de website biedt de Experimententuin voor het schooljaar 2023 – 2024 de volgende ondersteuning aan:

De uitleenboxen. Voor enkele lesfiches zijn er doe-boxen beschikbaar met specifieke materialen voor die les. Daarnaast is er een algemene kook-box beschikbaar. Indien gewenst kunnen één of meerdere boxen uitgeleend worden bij de Experimententuin. Vraag dit tijdig aan door een mail te sturen naar experimententuin@odisee.be met je contactgegevens. De boxen kunnen afgehaald worden op de Technologicampus Gent (Gebroeders De Smetstraat 1, 9000 Gent).

De Experimententuin. Hogeschool Odisee beschikt op de campus in Gent over een gedeelde moestuin. Het is mogelijk om alle of enkele lessen uit het lespakket in deze moestuin te komen geven in de vooropgestelde maand. Vraag dit tijdig aan door

een mail te sturen naar experimententuin@odisee.be met je contactgegevens. Wij nemen contact op om verder details te bespreken.

Daarnaast zal het ook mogelijk zijn om in te schrijven via onze sociale media en de website voor 1 of meerdere lessen bij ons in de moestuin. De voorbereidingen voor deze les gedaan worden door studenten, ook de les zullen de studenten verzorgen voor jullie. De plaatsen hiervoor zijn beperkt.

Doorheen de lessenreeks wordt er gewerkt en opgebouwd naar het eindpunt: het moestuinfeest. Deze les kan in mei of juni gegeven worden om het moestuinproject af te sluiten en alle aangeleerde inhouden om te zetten in de praktijk. Hoewel deze les nu nog ver in de toekomst ligt, is het aan te raden hier vanaf januari/februari reeds op voor te bereiden. Zeker wanneer je met een eigen moestuin werkt en de leerlingen hun gerechten laat kiezen moet je tijdig een teeltplan opstellen en in het oog houden wanneer de gewassen best geplant en gezaaid worden zodanig dat ze in mei/juni geoogst kunnen worden.

Laat je omringen en helpen door collega's en de leerlingen en zowel jij als zij zullen hier veel van opsteken. Niet alleen kennis en vaardigheden, maar ook plezier, verantwoordelijkheid en ondernemingszin. Laat je meevoeren in de wondere wereld van de moestuin en ontdek samen de vele mogelijkheden, kansen en rijkdommen die de moestuin te bieden heeft.

Heel veel plezier met het geven van deze lessen!